

Stepišnik meče javnost iz sveta inštituta

SIQ DSU ima največji ustanoviteljski delež, a nima predstavnika v svetu – Jože Godec, Iskra: To je relikv samoupravljanja

LJUBLJANA – »Zaposleni na gospodarskem ministrstvu so se dolgo upirali pritiskom Iskre in DSU, a zdaj se je to spremenilo,« direktor Slovenskega inštituta za kakovost in meroslovje (SIQ) Igor Likar komentira predlog ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, da se spremeni sestava sveta inštituta.

NEJC GOLE

Zakon o zavodih določa, da svet zavoda sestavljajo predstavniki ustanovitelja, predstavniki delavcev zavoda in predstavniki uporabnikov oziroma zainteresirane javnosti. Svet SIQ zdaj sestavlja enajst članov, od tega so trije predstavniki zaposlenih, šest predstavnikov ustanoviteljev – vlada ima dva člana, Gospodarska zbornica, Iskra, Zavarovalnica Triglav in Gorenje po enega, predstavnik Eleasa in Zveze potrošnikov pa zastopata zainteresirano javnost. Svojega predstavnika nima državni DSU, ki je ustanoviteljski delež pridobil lani od likvidiranega Inštituta za kakovost in metrologijo.

Zamenjava v svetu ...

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo (MGRT) zdaj predlaga krčenje sveta na devet članov. Po predlogu ministrstva bi odpadla predstavnika zainteresirane javnosti, namesto treh bi v svetu sedel le en predstavnik delavcev. DSU pa bi dobil dva člana. MGRT je aneks k pogodbi o ustanovitvi SIQ z novo sestavo sveta že poslal drugim ustanoviteljem. »MGRT se zaveda, kako pomemben člen infrastrukture kakovosti v Sloveniji je SIQ. MGRT zato v okviru pobude DSU (in Iskre) zasleduje samo en cilj, in sicer da se tudi DSU po odločbi sodišča kot enemu izmed soustanoviteljev omogoči vstop v upravljavsko strukturo SIQ,« pravi jo na ministrstvu in ne pojasnjujejo, zakaj izključujejo zainteresirano javnost.

Aneks je že podpisal DSU, ki ima največji ustanoviteljski delež, prav tako Iskra, ki si že več let prizadeva za spremembe v svetu. »SIQ je

verjetno zadnji primer – relikv samoupravljanja – organizacije, kjer ustanovitelji, ki so vložili lastna sredstva, nimajo odločilne besede pri nadzoru in usmerjanju poslovanja. Deluje kot družbeno podjetje. V svetu zavoda so pretežno člani, ki ne zastopajo ustanoviteljev. Upravičeno domnevamo, da so se dogajale anomalije v poslovanju zavoda. Vodstvo se že dlje časa otepa uveljavljanja večjega vpliva ustanoviteljev, kar dokazuje tudi takojšnja medijska pozornost na predlog sprememb sestave sveta zavoda,« pojasnjuje prokurist Iskre Jože Godec.

Na GZS pravijo, da ne poznajo razlogov ministrstva za spremembe ustanovitvene pogodbe in jih še proučujejo. V Zavarovalnici Triglav odgovarjajo, da »posameznih poslovnih dogovorov ali poslov ne moremo in ne smemo razkrivati«, neuradno pa smo izvedeli, da aneks podpirajo. V Gorenju predlog še preučujejo.

... »prinaša negativne posledice«

V SIQ so lani predvsem s preizkušanjem in certificiranjem proizvodov, naprav za iger na srečo in ocenjevanjem sistemov vodenja ustvarili deset milijonov evrov prihodkov, to je 8,4 odstotka več kot predlani. Približno polovico so jih ustvarili v tujini. »Sprememba sestave sveta SIQ bi zanesljivo vplivala na vse dejavnosti in še najbolj verjetno na igralniško dejavnost. Pomenila bi izgubo kakšne akreditacije, članstva v mednarodnih shemah ali katerega od imenovanj, ki jih imamo,« opozarja Igor Likar.

Ena od zahtev mednarodnih standardov za certifikacijske in kontrolne organe je namreč nepristranskost. Standard ISO/IEC 17065, denimo, navaja, da mora imeti certifikacijski organ mehanizem za varovanje svoje nepristranskosti, v mehanizmu pa morajo biti zastopane najbolj zainteresirane stranke, med te pa spadajo tudi potrošniki, naročniki certifikacijskih organov, odjemalci organizacij, katerih proizvodi so certificirani, državni organi in nevladne organizacije.

Likar pri tem opozarja, da izguba mednarodnih akreditacij ne bi ne-

gativno vplivala le na SIQ, temveč tudi na slovenska podjetja, ki so stranke SIQ. Ta bodo svoje izdelke morala pošiljati na certificiranje v tujino, kar bo za njih dražje in počasnejše. Na to je nekaj podjetij v pismih gospodarsko ministrstvo tudi opozorilo.

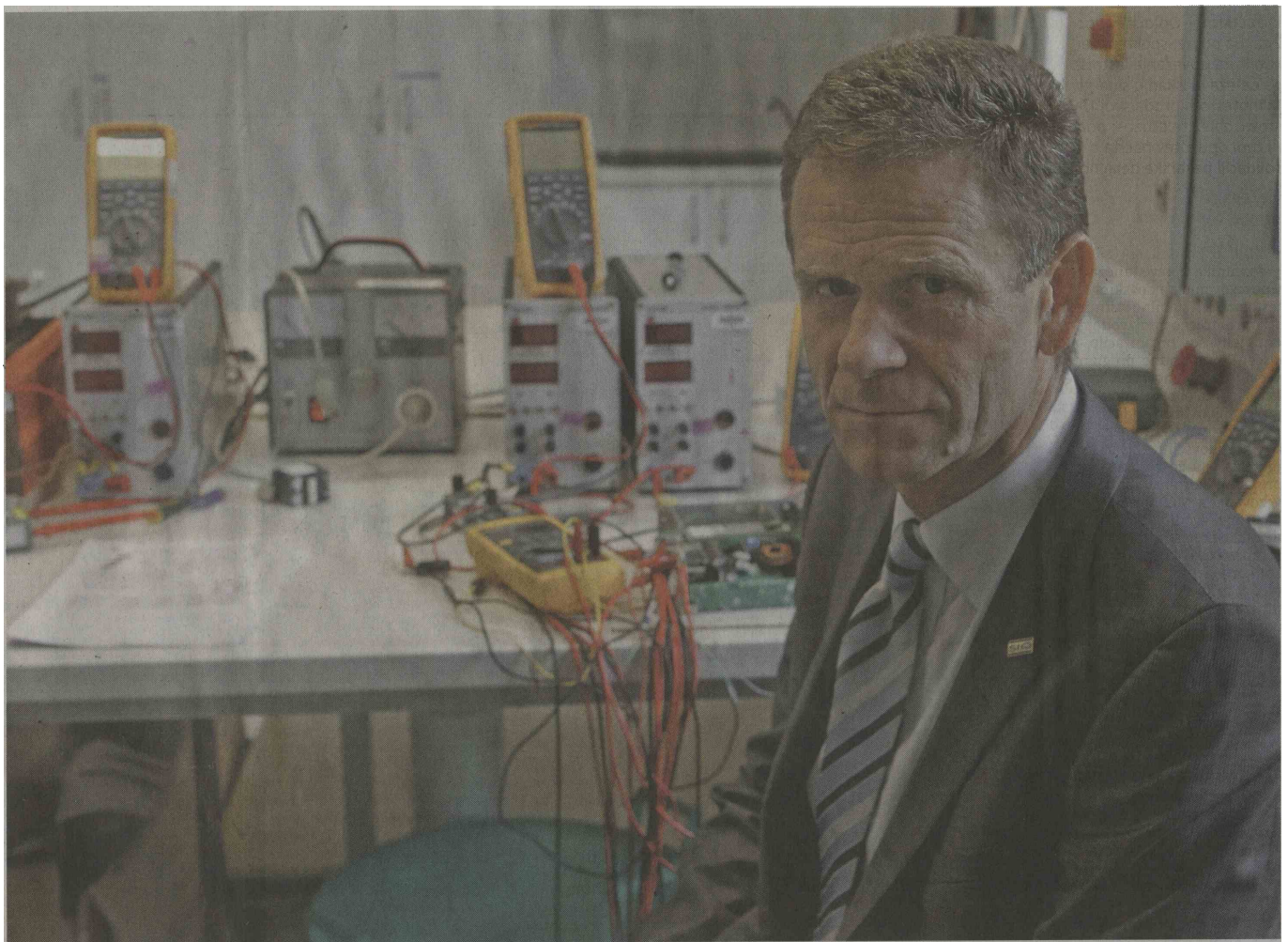
Bo SIQ postal podjetje?

Likarja skrbi, da so zamenjave v svetu le uvod k spremembi statusa SIQ iz zavoda v gospodarsko družbo. Prepričan je, da je edini namen sprememb samo želja Iskre, da iz svojega ustanoviteljskega deleža pridobi svež denar. »Predlog o primerni statusni obliki za SIQ pričakujemo od prenovljenega sveta,« pravi Iskrin prokurist Jože Godec, a dodaja: »Dejstvo je, da SIQ opravlja v celoti gospodarsko dejavnost. V Evropski uniji takšne dejavnosti opravljajo gospodarske družbe. Lahko pa, da so pri nas drugačne okoliščine in smo nekaj posebnega.«

Zakon o gospodarskih družbah, ki se uporablja za preoblikovanje zavodov v gospodarske družbe, navaja, da je za preoblikovanje potrebno soglasje ustanoviteljev, ki imajo skupaj najmanj 90-odstotni ustanoviteljski delež, poleg tega pa tudi sklep pristojnega organa zavoda. Ne statut ne pogodba o ustanovitvi ne določata, kateri organ SIQ mora dati soglasje za preoblikovanje v gospodarsko družbo. V odvetniškem mnenju, ki ga je naročil SIQ, pa je zapisano, da je v zakonu lahko mišljen le organ upravljanja, to pa je svet zavoda.

O morebitnem preoblikovanju bo torej odločilen vpliv imela država, saj imata vlada in DSU skupaj z Iskro več kot 90-odstotni ustanoviteljski delež. V predlaganem devetčlanskem svetu pa bi država in Iskra imeli večino s petimi člani.

Na gospodarskem ministrstvu na vprašanje, ali podpirajo preoblikovanje SIQ v gospodarsko družbo, odgovarjajo: »Ministrstvo *ad hoc* statusnih posegov ali preoblikovanj zavoda, ki bi lahko vplivali na delo in poslanstvo SIQ, ne podpira.« V DSU pa zagotavljajo, da bodo upoštevali odločitev države, »ko bo do tega vprašanja oblikovala stališče«.

Igorja Likarja skrbi, da so zamenjave v svetu le uvod k spremembi statusa SIQ iz zavoda v gospodarsko družbo. FOTO TOMI LOMBAR